5 BANI EXEMPLARUL.—ANUL XXXIV.— N-rul 243 Editia de seară SAMBATA 3 (16) SEPTEMBRIE 1916

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — 3 luni / 6 luni / Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.- / 20.- / 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, str. Brezoianu, 11

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani
Idem pag. IV . 50
Inserţii şi reclame 3,50 linia
Anunţuri sau informaţiuni mortuare după mărime dela 50—150 lei

Directori: VIRGIL N. DĂRĂSCU şi STELIAN POPESCU

Trupele noastre înaintează

IN REGIUNEA OLTULUI

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Marele cartier general

Comunicat oficial No. 18

Din 1 Septembrie 1916, ora 7 dim.

FRONTUL DE NORD ŞI NORD-VEST:

La Neagra în valea Mureşului s'a luat un depozit de echipament şi muniţiuni.

Trupele noastre au înaintat în regiunea Oltului mijlociu şi au ocupat localităţile Baraolt (Barot) şi Bogata-Olteana (Olhbogat).

La Sud de Sibiu s'a luat un tren blindat.

FRONTUL DE SUD:

In Dobrogea, lupte vii pe tot frontul.

Ostaticii

La Şelimberg, spre Sibiu, oastea română liberatoare a călcat pe urmele lui Mihai Viteazul. De aci, marele voevod, sfărîmînd oştile lui Batori, şi-a luat avîntul acelei întrări triumfale în Alba-Iulia, care a fost unul din momentele cele mai înălţătoare ale întregei istorii a neamului nostru. In admirare şi cu evlavie, populaţia, printre care şi neamuri străine, a întîmpinat pe învingător, care a răspuns delegaţiei locuitorilor Albei că „gîndul lui, cuprinzînd ţara, n'a fost altul decît a da pacea şi liniştea popoarelor; pentru aceea el nu va face nici o sminteală locuitorilor Albei, nici tuturor celor ce vor recunoaşte autoritatea sa, ba încă el îi va însoţi cu toată bunătatea sa, cîtă vreme îl vor fi credincioşi". — Făcîndu-şi intrarea în Braşov, comandantul trupelor noastre, a răspuns delegaţiei de supunere, din care pe lîngă un reprezentant român, făceau parte şi unul sas şi altul ungur, că trupele române cucerind pentru vecie oraşul Braşov, el dă asigurarea că armata română va respecta viaţa şi avutul cetăţenilor paşnici şi supuşi.

Vor zice poate, că fugind au luat cu ei *ostatici*, după pildele din războaiele medievale, practicate cu deosebire de turci... Dar să nu uite atuncea că avem şi noi în mînă vr'o cîteva sute de mii de ostatici unguri şi săcui, pe cari nu i-am ridicat din loc şi nu i-am tîrît cu noi, ci i-am găsit şi i-am cuprins în mijlocul nostru, sau au venit dînşii la noi.

Toată săcuimea e în puterea noastră, pînă la ultimul om, şi avem şi dincoace de Carpaţii acum ai noştri, o turmă oarecare ungurească. — Dacă la nobleţa şi generozitatea noastră se va răspunde cu acte de tigri laşi ca acelea despre care se vesteşte, atunci dar va trebui să pornim şi noi la vînătoarea de fiare sălbatice, care nu cunoaşte cruţare şi îndurare.

Aceia cari vor încălca legile războiului drept şi leal, vor fi renunţat, bine înţeles, pentru dînşii, la orice ocrotire a acelor legi. Să nu uite aceasta nici tigrii de după tufă maghiari, nici scîrboasele hiene bulgare!

al. i. h.

Halil-Bey la Berlin

Londra, 30. — Corespondentul din Amsterdam al ziarului *Morning Post* anunţă că Halil-Bey, ministrul de externe turc, a avut o lungă întrevedere la ministerul de externe german. *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* spune că el a venit la Berlin ca să aibă o întrevedere cu oamenii de stat germani. (A. T. E.)

Al doilea împrumut canadian

Londra, 29. — Corespondentul din Ottawa al ziarului *Morning Post* spune că al doilea împrumut canadian de războiu de 100 milioane de dolari pe 15 ani şi cu 5%, va fi subscris pe deaintregul cu mult înainte de închiderea listelor, care s'a fixat pe ziua de 10 Septembrie. (A. T. E.)

Un consiliu de coroană la Viena

Roma, 30. — Din Zurich: La Viena s'a ţinut un consiliu de coroană la care a luat parte şi contele Tisza, după o lungă conferinţă pe care a avut-o cu împăratul Franz Iosef. (A. T. I).

Mari succese anglo-franceze

Germanii pregătesc retragerea din teritorii francez

Londra, 29. — Aliaţii au cîştigat succese strălucite în toate punctele de operaţiune pe frontul de la Somme. Englezii au luat acum întreg satul Guinchy care era ţinut cu multă tărie de către germani. Acest succes grăbeşte apropierea de obiectiv, care este posesiunea localităţei Combles. Această localitate are o însemnătate aşa de mare în cît Kaiserul a declarat în public că: „Trebue ţinută cu orice preţ". Englezii au cucerit nu numai satul Guinchy dar tot terenul dintre el şi pădurea Leuze; toate cuceririle au fost întărite. Englezii au înaintat pe un front de 6 mii de yards şi pe o adîncime variind de la 300 pînă la 3000 de yds. Inamicul a făcut cele mai mari sforţări ca să reţie acest teren, dar curajul şi năvala englezilor în faţa deselor contraatacuri şi intensitatea focului de artilerie au fost admirabile. Pe frontul francez de la sud de Somme pierderile inamicului au fost neobişnuit de grele. Aproape 3 mii de germani inclusiv 100 de ofiţeri au fost capturaţi acool din ziua de 21 August, brig.

Inamicul a recurs atunci la atacuri disperate întrebuinţînd un bombardament intens şi lichid inflamabil, dar în toate părţile a fost învins. Eri francezii au cucerit alţi 300 de prizonieri la est de Fleury. Ziarul „Liberté" spune că atacul german de Vineri în contra francezilor pe Somme a fost sub direcţia lui Hindenburg. Trei din diviziunile sale erau angajate în formaţie compactă dar au fost date înapoi în urma unui măcel teribil. Corespondentul militar special al ziarului „Sunday Times" arată că germanii îşi dau seama de pericolul actual, aşa că posibilitatea unei retrageri pe linia Mezières-Metz a şi început să se discute în ziarele locale. Aceasta ar însemna — spune corespondentul — evacuarea unei părţi importante, dacă nu chiar întreg teritoriul francez pe care îl ţin acuma. Cu el ar dispărea şi celebrele mine de fer din Lorena care au jucat un rol aşa de important în strategia întregei campanii. Mai mult între propunerea de retragere şi însăşi efectuarea ei, o asemenea mişcare în prezenţa unui inamic activ şi din punct de vedere numeric foarte superior este o mare diferenţă şi dacă s'ar încerca această mişcare nu vor ajunge în mod eventual, în noua linie decît nişte rămăşiţe sdrobite ale actualelor forţe. Pe lîngă aceasta nu este nici o posibilitate ca această nouă linie să fie făcută mai invulnerabilă de cît acelea pe care Aliaţii le-au cucerit pînă acuma. (A. T. E.)

Bulgarii dau înapoi

Londra, 29. — Pe frontul dela Struma, englezii au trecut rîul Orjiock sub un foc violent. Posturile avansate bulgăreşti au fost retrase din faţa frontului sîrbesc. (Agenţia telegr. engleză).

Protest austriac respins de Italia

Roma, 29 — Guvernul austro-ungar a trimes guvernului italian prin reprezentantul unui Stat neutral însărcinat cu protecţia intereselor austro-ungare în Italia o protestare în contra decretului regal din 25 August privitor la „Palazzo Venezia".

Ministerul de externe italian o restituit pur şi simplu sus zisul document care, fiind redactat în nişte termeni vulgari şi injurioşi, nu merita nici un alt răspuns. (Stefani).

Omagiu României

în şedinţa de redeschidere a Camerei franceze

PARIS, 1. — Preşedintele Deschanel, în mijlocul aplauzelor unanime, a salutat intrarea României în războiul pentru drept:

„Scumpă Românie — a exclamat preşedintele — ia parte la lupta sacră la care te îndeamnă nobleţa originilor tale de urmaşă, a marei rase a patricienilor care au creat dreptul! Iată realizarea idealului tău; mergi triumfătoare de liberează pe fraţii tăi!"

D-l Briand asociază guvernul la cuvintele preşedintelui.

D-l Lahovary, care se afla de faţă, s'a ridicat şi a salutat Adunarea, care a făcut ovaţiune reprezentatului oficial al României.

Răspunsul M. S. Regelui României, la telegrama preşedintelui Poincaré

PARIS, 30 Aug. — M. S. Regele Ferdinand al României a răspuns telegramei d-lui Poincaré, preşedintele republicei franceze, următoarele:

Sunt foarte mişcat de cuvintele cordiale ce mi-adresaţi în momentul cînd armata mea intră în acţiune spre a realiza visul scump de secoli al României.

Vă mulţumesc foarte sincer. Urările călduroase pe cari le trimite Franţa ţării mele, găsesc un ecou profund în inima mea şi a poporului meu.

Imi place cu deosebire să cred că circumstanţele, în cari aceeaşi sforţare uneşte cele două naţiuni ale noastre, vor contribui, într'o mare măsură să strîngă şi mai mult legăturile de amiciţie ce există între cele două ţări. (Havas)

Lloyd George despre rezistenţa Verdunului

Londra, 30. — Lloyd George, ministrul de războiu al Angliei, în timpul visitei la Verdun a spus: „Amintirea rezistenţei victorioare dela Verdun va fi nemuritoare, deoarece Verdunul n'a scăpat numai Franţa dar şi cauza comună a noastră şi întreaga umanitate. Aceste ziduri au rezistat furtunei care a ameninţat lumea". (A. T. E.)

Deschiderea Reichstagului

Londra, 30. — Kölnische Zeitung spune că Reichstagul se va întruni în ziua de 15 Septembrie, iar nu la 13 Septembrie, spre a coincida cu întrevederea dintre deputaţii germani şi austriaci, care va fi la Viena.

Cancelarul va ţine un mare discurs cu privire la situaţia politică în general. (A. T. E.)

GERMANII evacuiază un sat belgian

Londra, 30. — Corespondentul din Amsterdam al ziarului Morning Post scrie că se discută mult acolo faptul că germanii au evacuat complet satul belgian Putte, situat lîngă frontiera olandeză. Plecarea soldaţilor germani a fost subită; locuitorii erau foarte fericiţi că scapă de huni. Cînd steagul german a fost coborît, belgienii, cari se găseau pe teritoriul olandez de lîngă frontieră, au aplaudat zgomotos şi au cîntat imnul naţional. Nu se cunoaşte motivul evacuării; unii cred că autorităţile germane vor să împiedice pe soldaţi de a dezerta şi alţii cred că Germania vrea să îndrepte pe frontul dela Somme toate trupele sale disponibile. (A. T. E)

SPANIA construeşte submarine

Roma, 29. — O telegramă din Paris vesteşte că, după informaţiuni din Madrid, s'a început în şantierele engleze construirea a cinci submarine spaniole. (A. T. I.)

Lista No. 7

RANIŢI. — Ofiţeri:

Medic maior, Chiriceanu Gh., din reg. 8 infant.
Locotenent Dimitriu Mircea din reg. 1 vînători.
Locotenent Georgăneanu D-tru, din reg. 57 inf.
Locotenent Voiculescu D-tru, din reg. 1 infant.

Sub-locotenenţi: Conţ Nicolae, din reg. 1 vînători, Constantin I. N., din 1 vînători, Lăzărescu Const., din reg. 57 inf., Angelescu C. N., din 31 inf., Udrea D-tru, din reg. 31 inf., Cadioschi Nicolae, din 31 inf., Iorgulescu Const., din 57 inf.

DE PE FRONTURILE DE LUPTA

SERVICIUL NOSTRU TELEGRAFIC

Războiul balcanic

Trupele aliate au trecut Struma în mai multe puncte. — Bulgarii isgoniţi din cîteva comune

LONDRA, 31. — După un comunicat britanic din Salonic, detaşamentele noastre au trecut Struma la Nechori şi în alte mai multe locuri, în sus de lacul Tahinos.

După o vie rezistenţă, am isgonit pe inamic din satele Oraorman şi Neyolgen. Un puternic atac inamic a fost respins. Am făcut prizonieri al căror număr nu s'a stabilit pînă acum.

Situaţia alarmantă IN GRECIA

Gunaris prepară revoluţia

Londra, 29. — Corespondentul din Atena al ziarului Morning Post spune că timp de mai multe zile Atena a fost martoră unor scene de desordine datorită organizaţiei anti-venizeliste, cunoscută sub numele de „Uniunea rezerviştilor", şi care plănuesc agitarea maselor pentru a provoca o revoluţie, în vederea căreia s'au adunat mari cantităţi de muniţiuni în case particulare. Se poate uşor închipui cum o astfel de mişcare s'ar transforma în desordine şi fărădelegi, mai cu seamă că agenţii provocatori au credinţa că activitatea lor este pusă sub o protecţie puternică. Patrulele au asaltat mai multe case, au pătruns în altele cu multă violenţă, prădînd. Presa lui Gunaris ameninţă pe liberali cu o răzbunare sîngeroasă pentru tendinţe trădătoare. Venizeliştii spun că sunt pe deplin justificaţi să se înarmeze pentru apărare în contra organizaţiei ostile, aşa numită a rezerviştilor, care, desigur, este condusă de Gunaris ca să teorizeze opinia publică. Lucrurile au ajuns în cele din urmă pînă acolo încît o patrulă a încercat să reziste poliţiei autorităţilor militare şi guvernul pare să-şi dea seamă de necesitatea unei acţiuni urgente, ca să întîmpine turburări serioase. Miniştrii franco-britanici convorbind cu Zaimis a profitat de ocazie ăsi atragă atenţia asupra gravelor consecinţe a tolerărei mai departe a acestor uniuni de rezervişti fără lege. Guvernul prepară măsuri aspre de represiune în contra tuturor încercărilor de a turbura pacea. Aliaţii au adus forţe puternice de marinari de pe vasele greceşti de războiu din Atena, ca să ajute poliţia să poată ţine piept situaţiei.

(A. T. E.)

Bombardarea Cavallei

Paris (data suprimată de cenzură). — *După o informaţie din Sofia, sosită la Zürich, două monitoare şi un mare crucişător au bombardat 50 de minute fortificaţiile oraşului Cavalla. Tirul a avut ca ţintă 12 forturi. (Agenţia Radio).*

Marca germană în Statele-Unite

Roma, 30. — Se află din New-York: Marca germană continuă să scadă. Simbăta trecută, patru mărci erau cotate la fcs. 3.48.

(A. T. I.)

Operaţiile române

Paris, (dată suprimată de cenzură). — **Cea mai mare parte a ziarelor franceze publică comentarii asupra operaţiunilor militare române.**

Generalul Malleterre scrie în ziarul „la France Militaire": „Două lucruri însemnate atrag astăzi atenţiunea: 1) Pentru Aliaţi, deschiderea în fine a comunicaţiilor între Rusia şi apus prin Balcani şi strîmtori, punerea în comunicaţie a orientului cu occidentul, spre a constitui un front unic, fără nici o întrerupere; 2) Pentru Puterile Centrale, a menţine din contra comunicaţia între imperiile din centru, Bulgaria şi Turcia şi a păstra astfel chezăşia constituită de Orient.

„Cine nu vede şi înţelege de acum înainte, numai nitindu-se pe hartă şi citind comunicatele, că nodul gardian al războiului e la Sofia şi la Constantinopol şi că după scoaterea din luptă a Bulgariei şi a Turciei, afacerea Austriei e regulată. Germania rămînînd atunci singură, atacul suprem poate că se prelungă pretutindeni dedată şi frontul apusean va relua atunci rolul său hotărîtor".

(Agenţia Radio).

Deschiderea Skupştinei

Corfu, 23 August.— Skupştina care fusese convocată prin decretul regal din 25 Iulie 1914 în Niş, şi-a reluat lucrările pe ziua de azi.

După citirea decretului regal preşedintele Camerei sîrbeşti, d-l Nicolici, a luat cuvîntul spre a aduce omagiile Skupştinei celor căzuţi apărînd onoarea Serbiei.

Preşedintele Camerei a relevat că convingerea sa neclintită, precum şi a tutulor deputaţilor sîrbi, e că în curînd se vor întoarce în scumpa lor patrie, atît de mutilată dar onorată. „Serbia, care a suferit atît va fi mare. Am adînca convingere că vrăjmaşii noştri trădători şi barbari, vor fi zdrobiţi!"

Apoi, preşedintele Camerei a adus omagiile Adunărei memoriei fostului ministru de finanţe, L. Patşu, care a murit într'un moment grav pentru Serbia, în clipa retragerei.

După ce deputaţii s'au împărţit în secţiuni, şedinţa a fost ridicată.

Ordinea de zi va fi stabilită în şedinţa de mîine.

Toţi miniştrii erau de faţă la şedinţa de azi. (Biroul presei sîrbeşti).

Situaţia financiară din Austria e dezastroasă

Roma, 31. — „Idea Nazionale" scrie după ştiri din Zurich, că situaţia economico-financiară din Austro-Ungaria e şi mai gravă de cît cea militară. Visteria e aproape goală şi monetăria statului nu face de cît să tipărească, noui hîrtii, la infinit, fără nici un control şi nici o garanţie. Nimeni nu se gîndeşte la vreun împrumut, care ar fi menit la un eşec sigur. In desperarea lui guvernul austriac ar fi hotărît să secvestreze pur şi simplu jumătate din averea furnizorilor statului.

Ziarul italian observă că o astfel de măsură e fără precedent în istoria ţărilor civilizate moderne. (A. T. I.)

URA BULGARILOR împotriva imperiilor centrale

Roma, 31. — „Tribuna" află din Salonic că soldaţii bulgari făcuţi prizonieri de italieni în Macedonia au mărturisit că o largă şi gravă mişcare rusofilă s'a întins în toată Bulgaria. Prizonierii bulgari au dat multe lămuriri asupra acestei mişcări, precizînd localităţi şi împrejurări, care arată importanţa ei. Suferinţele şi lipsurile de toate felurile au stîrnit în populaţia bulgară o ură nepotolită împotriva imperiilor centrale. (A. T. I.)

Italia acordă pensii familiilor celor executaţi în Austria

Roma, 31. — Printr'un decret locotenenţial cu data de azi, guvernul italian acordă italienilor executaţi în Austria pe motive politice în timpul războiului, cîte o pensie de 1800 fr. pe an, iar fiilor cîte 600 fr. anual. Pensia va fi plătită văduvelor toată viaţa, încetînd însă printr'o nouă trecere în căsătorie, iar fiilor pînă la vîrsta de 21 ani. (A. T.)

Situaţiunea la Atena

Aprecierile ziarelor

Paris, 1. — Relativ la ce se numeşte „atentatul Atenei", ziarele se felicită de energia înţelegerii ca să taie numai decît orice agitare suspectă, din Grecia, care ar putea să dea naştere la evenimente grave.

Corespondentul ziarului „Excelsior" la Salonic declară că împrejurările sunt foarte favorabile pentru executarea planului adoptat şi aprobat. (Havas).

OPINIA publică maghiară întăritată împotriva lui Tisza

Roma, 30. — Din Zurich: După ziarele germane opinia publică din Ungaria e îndirjită împotriva lui Tisza.

Campania opoziţiei a luat o mare putere. Opoziţia cere ca preşedintele consiliului să fie tratat ca un general bătut. (A. T. I.)

GRECIA

IN AJUNUL INTRAREI IN ACŢIUNE

Aliaţii dictează în Grecia.

Telegramele de eri ne-au adus amănuntele expulzărei din Atena şi din celelalte oraşe principale ale Greciei, a agenţilor germani în frunte cu baronul Schenk, ministru plenipotenţiar german.

In acelaş timp Aliaţii dispun de poştele şi telegramele elene.

Toate acestea s'au petrecut din imboldul celor 20 de cuirasate cari, într'o bună dimineaţă s'au înşirat în golful Fallero, la o depărtare de un sfert de oră de Capitală.

Oricum, Grecia, scăpată de agitatorii străini, îşi recapătă liniştea şi găseşte răgaz să se gîndească la soarta ce şi-a creat-o.

*

Grecia a dat lumei spectacolul nemai auzit al războiului petrecut între beligeranţii străini în interiorul hotarelor sale, rămînînd ca spectatoare nepăsătoare a urgiei deslănţuită asupra oraşelor şi satelor pe cari era datoare să le apere; Grecia a predat cu inventar în regulă forturile ei puternice celor mai înverşunaţi inamici ai elenismului: bulgarilor.

Au crezut oare un singur moment conducătorii Greciei că ajutînd pe bulgari împotriva generalului Sarrail aduceau un serviciu patriei elene? Cine ar putea să admită măcar o clipă că dacă bulgarii ar fi aruncat pe Sarrail în mare, ar mai fi restituit Greciei Salonicul, Cavallu şi celelalte oraşe din Macedonia oreacă pe cari de mult le rîvnesc bulgarii şi cari desigur, ar fi aparţinut azi acestora fără intervenţia noastră în 1913.

Un om care a priceput interesele patriei sale e desigur colonelul grec Cristodulo, care, plictisit de tergiversările diplomaţiei, a intrat în acţiune pe socoteala sa şi, în fruntea a 25 mii de voluntari a şi isgonit pe bulgari din Cavalla.

Prin gestul său îndrăzneţ bravul colonel a scris o frumoasă pagină în istoria patriei sale alti de bogată în sprăvi eroice.

In ciuda stăruinţelor marelui bărbat de stat Venizelos care n'a încetat nici o clipă să indice ţărei sale drumul cel drept, Grecia de la începutul conflictului european n'a făcut de cît să îngreuneze pe deoparte acţiunea Aliaţilor, iar pe de alta să-şi creeze o situaţie imposibilă.

Asta a făcut-o Grecia oficială pînă acum.

Ce face acum?

De sigur că se pregăteşte pentru ziua cea mare care a şi sosit.

Grecia numără mulţi ofiţeri valoroşi ca colonelul Cristodulo. Ei ca şi întreaga bravă armată elenă nu aşteaptă de cît să audă sunînd goarna războiului ca să scape ţara de invazia germano-bulgară, să contribue la opera măreaţă a întronărei dreptăţei în lume, întreprinsă de Aliaţi, şi să redea Grecici întreaga strălucire şi mărire la care are drept.

Şi să rîvnească.

v. m.